

Consortiul Universitaria propune revizuirea sistemului de finanțare a învățământului superior și promovarea excelenței academice

În perioada 14-17 noiembrie 2024, la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați s-a desfășurat reuniunea Consortiului Universitaria, în cadrul căreia au fost analizate ultimele tendințe din învățământul universitar și au fost discutate unele dintre cele mai relevante aspecte legate de starea actuală a învățământului superior românesc și nu numai. La eveniment au participat reprezentanții tuturor celor nouă universități membre ale Consortiului Universitaria: Universitatea din București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara, Academia de Studii Economice din București, Universitatea din Craiova, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Universitatea Ovidius din Constanța, precum și cei ai Universității de Stat din Moldova (Chișinău), instituție de învățământ superior care are statut de membru asociat în cadrul Consortiului.

Deschiderea lucrărilor a avut loc vineri, 15 aprilie, în Aula „Virgil Madgearu” a Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Alături de rectori, președinți ai senatelor universitare, prorectori, directori ai consiliilor pentru studiile universitare de doctorat, directori generali administrativi, secretari șefi, studenți și delegați ai sindicatelor din universitățile membre ale Consortiului, au participat și reprezentanți ai Ministerului Educației: conf. univ. dr. Daniela Vasilica BURGHILĂ, Director General – Direcția Generală Învățământ Superior, și prof. univ. dr. Mihai PĂUNICĂ, Director General – Direcția Generală Economică, precum și reprezentanți ai autorităților administrației publice locale.

După cuvântul de deschidere al prof. univ. dr. Marian BARBU, Rectorul Universității „Dunărea de Jos” din Galați, prof. univ. dr. Liviu-George MAHA, Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Președintele în exercițiu al Consortiului Universitaria, a prezentat o sinteză a activității desfășurate la nivelul Consortiului pe parcursul ultimelor șapte luni, festivitatea de deschidere continuând cu mesaje ale rectorilor sau, după caz, ale conducătorilor delegațiilor universităților prezente la eveniment și cu alocuțiuni ale reprezentanților instituțiilor publice. Ulterior, dezbaterile s-au derulat în cadrul unor grupuri de lucru, specializate pe anumite teme, după cum urmează: finanțare, resurse umane și administrație, activitate studentescă, cercetare și studii doctorale, activitate didactică și managementul calității, activitate sindicală etc.

Unul dintre cele mai importante aspecte analizate a fost reprezentat de metodologia de finanțare a învățământului superior, fiind subliniate o serie de probleme legate de insuficienta fundamente a unora dintre coeficienții de cost utilizați pentru repartizarea finanțării de bază, dar și a principiului conform căruia aceiași coeficienți de cost sunt utilizați pentru repartizarea finanțării suplimentare între diferite ramuri de știință. Se impune o regândire a filosofiei care stă la baza alocării acestora din urmă, prin luarea în considerare a numărului fizic de studenți și cadre didactice, precum și prin accentuarea dimensiunii legate de excelența academică și utilizarea unor metode obiective și a unor indicatori relevanți de măsurare a calității.

O altă temă dezbătută în cadrul reuniunii a vizat modul de alocare a locurilor finanțate de la bugetul de stat, fiind semnalate anumite aspecte care diminuează impactul social, dar și economic al acestui tip de politică publică. În acest context, se impune o mai bună corelare a distribuției locurilor bugetate cu mărimea populației și cu numărul absolvenților de studii liceale, corectarea unor dezechilibre evidente între centre universitare și chiar între regiuni, luarea în considerare a cererii din partea candidaților, evaluată prin prisma numărului de studenți înmatriculați cu taxă. Astfel, la repartizarea locurilor bugetate rămase neocupate după sesiunea de admitere din toamnă, ar trebui să fie luat în calcul criteriul legat de numărul studenților admiși cu taxă în anul curent.

A fost ridicată și problema resurselor alocate finanțării masteratului didactic, al cărui impact ar putea fi cu mult mai mare dacă ar exista o condiționare a finanțării, mai ales din perspectiva burselor deloc de neglijat din punctul de vedere al cuantumului, de asumarea de către studenți a obligației de a urma, pentru o anumită perioadă, o carieră profesională în învățământul preuniversitar. În același context, a fost propusă o clarificare a sistemului de evaluare a parcursului profesional al absolvenților de studii universitare, cu atât mai mult cu cât numeroase programe de studii din universitățile comprehensive, dintre cele care au un caracter mai puțin vocațional, oferă perspective de carieră foarte diverse, multe chiar prevăzute de condițiile de angajare pe diferite funcții în sistemul public.

O altă temă abordată în cadrul discuțiilor a vizat finanțarea cercetării științifice și o serie de probleme identificate în cadrul ultimelor competiții naționale de proiecte de cercetare. Astfel, ar fi necesară implementarea unor măsuri, cum ar fi: regândirea modului de grupare a domeniilor de cercetare în cadrul cărora se concurează pentru finanțarea proiectelor, identificarea modalităților prin care este asigurată creșterea relevanței științifice a temelor finanțate, mai ales din perspectiva strategiei de dezvoltare a României și a priorităților identificate la nivel național, dar și revizuirea criteriilor de evaluare a proiectelor pentru asigurarea unui mecanism corect de alocare a fondurilor destinate finanțării proiectelor de cercetare.

Nu în ultimul rând, participanții la reuniunea Consorțiului Universitaria au subliniat importanța colaborării cu instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, în contextul continuării parcursului european al acesteia. În acest sens, a fost subliniată deschiderea existentă atât la nivelul Consorțiului, cât și din punctul de vedere al fiecărui membru al acestuia pentru intensificarea relațiilor de colaborare cu universitățile de peste Prut, susținerea acestora în demersurile vizând conectarea acestora la rețelele și alianțele universitare cele mai reprezentative la nivel internațional și asigurarea celor mai bune condiții pentru derularea proiectelor bilaterale România – Republica Moldova.

Dintre celelalte propuneri rezultate în urma dezbaterilor din cadrul grupurilor de lucru mai pot fi menționate următoarele:

- adoptarea reglementărilor subsecvente noii legi a învățământului superior în termenele prevăzute și clarificarea de îndată a problemelor apărute din cauza lipsei unor reglementări pe fondul schimbărilor legislative;
- revizuirea standardelor specifice pentru domeniile/programele de studii universitare, printr-o abordare strategică, la nivel național, cu implicarea specialiștilor din fiecare domeniu și cu mecanisme de consultare a părților interesate corelate cu amploarea schimbărilor vizate;

- creșterea rolului angajatorilor în procesul de elaborare și revizuire a standardelor specifice pentru domeniile/programele de studii universitare;
- clarificarea și completarea cadrului de reglementare și operaționalizare a programelor de studii integrate și a celor organizate în învățământul dual;
- o mai bună corelare între Ministerul Educației și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior în ceea ce privește modul de abordare a unor probleme și situații specifice;
- aplicarea de măsuri concrete pentru conturarea unei viziuni privind crearea unui ecosistem financiar integrat în ceea ce privește cercetarea științifică, care să sprijine atât cercetătorii și organizațiile de cercetare, cât și antreprenorii din domeniul tehnologic și întreg mediul de afaceri;
- corelarea numărului de studenți luați în considerare pentru alocarea bugetului cu categoriile de studenți care pot beneficia de burse, conform legislației în vigoare, precum și suplimentarea fondurilor destinate finanțării burselor sociale;
- completarea cadrului legal și instituțional în sensul sprijinirii efective a tranziției către tehnologii mai curate și mai eficiente, fără a compromite creșterea economică;
- intensificarea dialogului dintre Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și instituțiile de învățământ superior pe tema nevoilor reale din punctul de vedere al digitalizării proceselor derulate la nivelul universităților;
- stabilirea cadrului legislativ pentru utilizarea inteligenței artificiale în sistemul de învățământ, prin alinierea la reglementările din domeniu aplicabile la nivelul Uniunii Europene;
- creșterea transparenței în ceea ce privește analiza cheltuielilor publice din domeniul educației, ca premisă pentru fundamentarea proiectului de buget alocat acestui domeniu în anul 2025.

Consoțiiul Universitaria este cea mai complexă structură academică de profil din România sub aspectul tradiției academice, al mărimii (include peste 42% din studenții și peste 40% din cadrele didactice din învățământul superior din țară), al distribuției regionale (fiecare regiune de dezvoltare a țării este reprezentată), al diversității programelor de studiu (majoritatea lor sunt universități comprehensive) și al performanțelor în clasamentele internaționale.